

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Idunna. En Nytaarsgave for 1811

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Idunna. En Nytaarsgave for 1811", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_148A-com-shoot-idm59.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

samling af litterære småting, der udkommer omkring nytår.

forkortelse for 'sculpsit', lat., har stukket (dette).

tæppet.

glem (imperativ pluralis af 'glemme').

roligt.

også.

uforstand, dumhed.

går skarpt til angreb.

henvisningerne.

kobberstikkene.

lånt fra.

vigtigste, mest interessante.

fornøjelse ved tale, underholdning.

betegnede.

forældet.

selskab.

kedsommelige, ubehagelige.

måbe.

fortabte, vanartede.

her: med, også.

ældre nydansk navn for januar.

tuml (imperativ pluralis af 'tumble').

sådan.

ordspil, som sigter til, at marts på ældre nydansk kunne kaldes tormåned.

dvs. et får, og i overført betydning et fæhoved. April kunne på ældre nydansk kaldes fåremåned.

ondt i maven (af sult).

overflødig.

sådan.

derpå.

så at.

her: som om.

underfuldt.

underfuldt.

boltrer, tumler.

også.

gør sig (prangende) bemærket.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

spil (imperativ pluralis af 'spille').

her formentlig: sjældne, udsøgte.

skænk (imperativ pluralis af 'skiænke').

kom (imperativ pluralis af 'komme').

også.

sjaler.

allerede.

vakler, er ved at styrte.

da.

sikkert, bestemt.

styrke.

tilintetgøre.

skønt, selv om.

også.

her: digtet, fortalt.

sejrrig.

da.

redet ud.

hvor.

stod.

boede.

dreven, kyndig.

kunsthærdig.

gerninger.

klenodier, kostbare genstande.

udmærkede (norrønisme).

hjælp.

fik (præteritum pluralis af 'få').

da.

frygtløs.

behager.

bæltet.

sværdfæstet.

æggen (på sværdet).

foran.

i høj grad, meget.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hører (præsens pluralis).

skyndsomt, hastigt.

klenodie, kostbar genstand.

gik (præteritum pluralis af 'gange').

her: glæde.

begyndte han.

efterkommer.

ugerninger.

kraftigt, voldsomt.

begge.

ægge (på sværdet).

går.

kongen.

bruger.

sejrrig.

slag på åben slette.

skik.

erhverve, skaffe.

dræbe.

da, eftersom.

dristige eller ivrige til at bruge deres våben.

tildelte de hinanden.

til sidst.

da, eftersom.

standsnes.

kongen.

ugerninger.

fra den ene ende til den anden.

krigsbytte (norrønisme).

i sandhed, så sandt.

onde, arrige.

sådan.

førte krig.

fandt (præteritum pluralis af 'finde').

dem.

skyndsomt, hastigt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

eller (også).

ødelagt.

ved måltidet.

bragt ind.

bæger, hvorved der aflagdes løfte om store bedrifter.

kommer Hjørvard til at tænke på.

slægt på mødrene side.

tildelte hinanden.

gået.

blodbroderskab.

erklærer sig enige med ham.

kongen.

trussel.

drister sig til, vover.

tapre, herlige (norrønisme).

vold, overgreb.

til sidst.

give valget, overlade afgørelsen.

valg.

vælge.

her: vil.

dag, der er aftalt til tvekamp.

giver ondt af sig.

bekendt.

her: kommer.

kraft el. mod.

værelse, opholdsrum (for kvinder).

med sikkerhed.

får.

bemærke.

billede.

sorgfuld.

går.

kongens.

et næs, der løber langt ud i havet.

træder frem for Andgrim.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

kort tid før.

den dag, der er aftalt til tvekamp.

åbner.

krigsbytte.

(forsvars)våben.

må ikke forveksles med den pil lavet af mistelten, der dræbte Balder.

fortæller ham beretningen.

mælede, fortalte.

denne gang.

nødvendigt.

vig, lille bugt.

skyndsomt, hastigt.

sprængtes, gik i stykker (præteritum pluralis af 'springe').

mælede, ytrede.

går.

eftersom, siden.

foran.

ligemand.

endnu.

sådan.

kom ud.

standset.

kæmpe.

valgte, udpegede.

gerning, bedrift.

af kongelig herkomst.

kongedatter.

gå foran mig.

overlever.

går.

ligesom.

dansede på line.

hvilket også.

ædlere, mere fortræffelige.

stærkere, dristigere.

gnavede (præteritum pluralis af 'gnave').

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

offerdyr (norrønisme).

angreb så stærkt.

til sidst skete der dog det.

på.

stor.

anstrengelse, lidelse.

går.

strejfet, ridset (huden).

af kongelig herkomst.

svækker.

æggenes.

gå.

gå.

erfarer.

bortgang, død.

afdøde, som er blevet gravlagt i en høj.

ugerninger.

pigebarn.

sikkert, fast.

voksede til.

uddød.

brave, ypperlige.

arbejdere, håndværkere (norrønisme).

er.

vred, forbitret.

skal udstyre (optativ, ønskeform).

styrede hun mod.

stod i, anløb.

gå.

sikkert, formentlig.

onde ånder.

går, færdes.

solnedgang.

hvorfra.

går.

straks, egl. 'i løbet af kort tid', poetisk.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

ilde stedt.

bo.

ikke.

kvæghyrden.

vågn (imperativ pluralis af 'vågne').

mæl, tal (imperativ pluralis af 'mæle').

ifør jer (imperativ pluralis af 'idrage').

bind (imperativ pluralis af 'binde').

beskyt jer (imperativ pluralis af 'skyde').

hug (imperativ pluralis af 'hugge').

stik (imperativ pluralis af 'stinge').

også.

guldprydede, forgyldte.

dyrebare, kostbare.

genfærd, gengangere.

(be)gravede (præteritum af 'grave').

må Odin lade dig (optativ, ønskeform).

indgang til de dødes rige, Hel.

åbnes.

hjerte (norrønisme).

trolddomskyndige.

dræbe, tilintetgøre.

skal.

hjelmlædt.

graverer, ridser.

dvs. dødens hal el. rige.

ildstedet.

tage.

tåbeligt.

dræbe, tilintetgøre.

dvs. skibene (kenning, poetisk omskrivning).

gå.

kongedatteren.

strides, skændes.

ægge (på sværdet).

lig (imperativ pluralis af 'ligge').

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

skyndsomt, hastigt.

til sidst.

mild, venlig, beleven.

afholdt.

da.

rundt omkring i landet el. verden.

i mandsskikkelse.

spillede skak.

kongen.

spillede.

spillebræt.

ikke desto mindre var kvinde.

retfærdige, retskafne.

retfærdig, retskaffen.

for at.

rent, helt.

ry.

skønne, smukke.

slægten på mødrene side.

dristig eller ivrig til at bruge våben.

opfostredes han.

gerninger.

undtagen.

fosterbørn.

blev Heidrek meget vred over.

ødelægge morskaben.

gående.

eftersom.

gå, her: rejse.

også.

gået.

uenighed.

mælede, sagde.

æggen (på sværdet).

dødbringende hug.

ugerning.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

var ked af, var utilpas ved.

ubeboede egne.

herskede over.

modtog (præteritum af 'undfange').

fredeligt ophold (norrønisme).

af nødvendighed.

betale skat.

gribe til våben.

nederlag (norrønisme).

ægge (på sværdet).

dvs. står.

kongenavn.

halvdelen.

år med misvækst.

ødelægges, gå til grunde.

gjort Aser vrede.

råde over, regere.

efterkommer.

her: følger han.

tilintetgøre, udrydde.

når.

gå.

halvdelen.

anstændigt tilbud.

her: fulgte.

her: dette.

angreb.

hæren, kampformationen.

ugerning.

erfarede.

formentlig et tempel for diserne.

fredsommeligt.

opfedede.

bestemmer mest over.

her: spot, hån.

orne, der ofres til guderne.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

gøre ham så vred.

ikke.

bemærke.

høvding.

for at blive dømt.

eller.

på valpladsen.

støtte, hjælp.

sorgfuld.

blev der banket.

kappes i tale, føre ordkamp.

landskendt.

belaver sig på, forbereder sig på.

lytte til.

desto mere.

klog, forstandig.

fremsætter du en gåde.

klogest, forstandigst.

onde ånd, utyske.

falkeskikkelse.

lys- eller røghullet i taget.

fjerene.

ugerning.

sammenkaldt.

en stor bølge (kenning, poetisk omskrivning).

gravøl.

smukke, skønne.

erfarer.

bortgang, død.

mælet, sagt.

gå ind.

farede, for (præteritum pluralis af 'fare').

indhugget.

Et syssel var et geografisk område, som udgjorde en administrativ enhed.

penge, kostbarheder.

gående, dvs. når du går.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

en tredjedel.

tredjedelen.

det uægte barn, horeungen.

erfarede.

spille hasard.

folk fra Hunaland.

unge heste.

hærafdeling, kampenhed.

hærafdelinger, kampenheder.

foran.

støvsky.

skyndsomt, hastigt.

lurblæseren (norrønisme).

tag (imperativ pluralis af 'tage').

belav jer, forbered jer (imperativ pluralis af 'lave').

hæren fra Hunaland.

så vred, som man kan blive.

mere lig.

dristig.

ikke.

mandshjerte (norrønisme).

faldt (præteritum pluralis af 'falde').

træthed, anstrengelse.

erfaret, hørt.

så hårdt som muligt.

skuldrene.

modtog (præteritum af 'undfange').

gå.

her: noget ringe og ubetydeligt.

kræver.

udfordre.

udpegede.

slagmark.

klitheden; muligvis navnet på en slette i Västergötland i Sverige el. sletterne ved Donau (eller Don).

hårdt, voldsomt.

her formentlig: horn på hjelmene.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

her: kaldte.

her: nærmeste bebyggelser.

samfulde.

hvilede.

endnu.

vandt (præteritum pluralis af 'vinde').

kreds af krigere, der står tæt sammen med skjoldene foran sig.

hærfornation, slagorden.

udvekslede hug.

slagmarken.

træbevokset bakke.

lat., 'udgydelse af hjertet'.

endnu.

sådan.

her: forsvundet, gået tabt.

ikke havde (lagt) sin dyd bag sig.

rent ud sagt, med al respekt.

tabe modet.

ord mangler her; *PS* foreslår 'Dukater'.

erhverve.

tvivlsom, dårlig.

også.

men så.

er jeg da igen ladt.

vrøvl.

nomadefolk i oldtiden af iransk oprindelse.

stor og gammel bog (nedsættende).

gennemrøgede.

dvs. folkevise.

henv. til, at ordet edda efter nogens mening betyder oldemor.

egl. ravnens tryllesang.

ravneprog.

skibslast, der erobres under søkrig; et bytte.

(det at gå på) kapertogter.

kaperræts (domstol, der regulerer opbringningen af erobret skibslast).

her: tilfælde.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

dovent kvindfolk.

usædvanlige, dyrebare.

dumme eller klodsede personer.

ravnetalen (hentydning til *Odins Ravnegelder*).

vil være ven med mig.

egne, sømme.

neden under skriften, dvs. som fodnoter.

sådan.

opholdsværelser (for kvinder).

også.

styrkebæltet.

kunsthærdig.

egentlig ikke var et horn.

hvæsse, slibe.

hvæsser, sliber.

lat., mytologi.

et latterligt syn.

ondskabsfuld person.

min egen opfindelse.

kridtpibe.

hvis blot.

sådan.

vil (præsens pluralis).

i skikkelse af en falk.

svarede (præteritum af 'svare').

meget vel.

(fyldord, folkevisestil).

indkalde.

lige ved.

hverken.

i familieforbundelse med gennem ægteskab.

eller.

første landsting i Viborg efter Helligtrekongersdag.

læst det gentagne gange.

lat., digterisk frihed.

sådan.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

trådte frem (præteritum af 'fremtrine').

grinede (præteritum af 'grine').

svarede (præteritum af 'svare').

her: meget.

hykleriske.

kælling.

dvs. r(umpen), r(øven).

fader, dvs. Odin.

groede.

hovede.

kælling.

så mange gange.

desto mere.

endnu.

aftalen.

kællingesnak.

historie beskrevet gennem årsagssammenhænge.

vid (imperativ pluralis af 'vide').

så godt.

klog.

klogskab.

menneskeforstand.

ned.

lader.

dvs. bemøjer (ulejliger sig).

også.

ty., storpraler (egl. jernæder).

barn af Kronos, her formentlig Zeus.

bo.

skønt, selv om.

bor.

foran.

vidt og bredt, fjern og nær.

helt, rent.

også.

imens, samtidigt med.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

marmorsten.

styrke.

dygtig, kyndig.

styrke.

kløgtigt.

holder mest af, foretrækker.

bestemt, med sikkerhed.

pilgrimmene.

gik.

modgang, genvordighed.

på stedet, med det samme.

efter.

her: modgang, bekymring.

går.

her: raskt, uforfærdet.

de fornemmeste sale i en borg (folkevisestil).

sådan.

pilgrims.

(fyldord, folkevisestil).

hør (imperativ pluralis af 'høre').

jeres.

se (imperativ pluralis af 'se').

også.

endnu.

undergerninger.

kom (imperativ pluralis af 'komme').

frygt (imperativ pluralis af 'frygte').

skynd (imperativ pluralis af 'skynde').

ophold, forsink (imperativ pluralis af 'holde').

styrker.

lad (imperativ pluralis af 'lade').

gå.

har.

eller.

går.

sikkert, formentlig.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hårde.

bestemt, helt sikkert.

her: avlet.

(ubestemt stedsangivelse, folkevisestil).

her: heltene.

her: helte.

her: afguder.

hebr., hærskarer, tilnavn til Jahve.

her formentlig: Københavns (Axelstads) værn el. beskyttelse.

her: bragt.

heltetidsalder.

sigter til Jens Juel og Niels Juel.

blev glemt af os.

skjul, hemmelighed.

her: begraves.

gerning.

her: går i sporene af, efterfølger.

her: digtning (nedsættende).

sloges.

digter, der besynger kæmper, dvs. helte.

allerede.

kom (imperativ pluralis af 'komme').

også: kæmpe.

her: sætte på prøve.

kampen udkæmpet.

klart.

kamp.

her: død.

her formentlig: kampen på liv og død.

handling, som fortjener ros.

bar (præteritum pluralis).

dvs. en ung, skøn kvinde.

sigter til den russiske zar, hos hvem Willemoes gjorde tjeneste.

dvs. for det.

tag dig i agt.

han glemmer.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

her: helt.

(fyldord, folkevisestil).

over havet.

uventet, overraskelses(angreb).

orlogsskibe.

går.

hoffet.

straks, på stedet.

give orlov, fritage for tjeneste.

holde tilbage.

skal du fare (optativ, ønskeform).

må han hjælpe (optativ, ønskeform).

mens.

dvs. går (poetisk).

samtidig med at.

dvs. skrider (poetisk).

går.

orlogsskibe.

svigter ikke (poetisk).

personen har ikke ladet sig identificere.

fører dem (poetisk).

gå.

underfuldt.

huer.

orlogsskibe.

suser (poetisk).

her: indtager, bruger.

dvs. tiden går.

går.

personen har ikke ladet sig identificere.

går at stå, dvs. træder frem.

om dem.

dvs. står de (poetisk).

sådan.

kortvarig.

hjælp (optativ, ønskeform).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

synk (imperativ pluralis af 'synke').

her: helte.

lat., 'udgydelse af hjertet'.

pilgrimmene.

Anvendt litteratur

- *N.F.S. Grundtvigs Poetiske Skrifter 1-9*, udg. af Svend Grundtvig & Georg Christensen, bind 1 (1880). København